

UUTE LOOTUSTEGA

Kui erinevad on augusti viimane ja septembri esimene päev! Nad seisavad küll kõrvuti, kuid tänane päev on ometi ebatavaline. Ta on otsekui esimene rida koolipäevikust, mis kirjutatakse täis järgneva üheksa kuu jooksul. Täna on koolides esimene tööpäev. Kuidas ollakse raskeks tööks valmis? Mida on uut? Sellest räägib eksperimendi tingimustes tööle hakkava 13. keskkooli direktor Roza IVANOVA.

Tõsi, uuest õppeaastast on meie koolis mõndagi muutunud. Mõtlesime palju, kahtlesime, viimane õppenõukogu koosolek oli harilikult elavam. See on arusaadav. Koolielu demokratiseerimisega, uute vaadetega meie süsteemile seotud eksperiment on vastutusrikas ettevõtmine. Selle keskmes on õpilane, meie ühiskonna homme töötamine. Meie, õpetajad, õpime nüüd vastutust enda peale võtma, iseseisvad olema ning õpetame seda sama ka õpilastele.

Uut õppeaastat alustavad nad koolis, kus on muidki muudatusi peale remondi. Kool on värske ja puhas, selle eest oleme tänu võlgu šeffidele raudbetoonitehase ja «Autovedudest». Õpilasi

ootavad siin ees mitmed uued.

Õppenõukogu otsusel läheb kogu kool üle viiepäevasele töö-nädalale. Tunnid on nüüd kõigis klassides viis minutit lühemad. See aga ei tähenda, et laupäeviti koolis vaikus valitseks. See päev on ette nähtud klassi- ja kooliüritusteks, milleks seni teinekord lihtsalt aega ei jäänud.

Meie koolile usaldati viiendates ja üheksandates klassides vene keele ja kirjanduse õpetamise eksperiment. Õpetajad Valentina Nikiforova ja Taissia Sirkevits hakkavad neis klassides õpetama keelt ja kirjandust uute, oma vabariigis koostatud programmide järgi. See tähendab, et traditsiooniliste teoste kõrval hakkavad õpilased põhjalikumalt õppima eesti ning tänapäeva nõukogude kirjandust. Peale selle seatakse neis klassides sisse fakultatiivne kinokunstikursus.

Hulk aastaid töötas meie koolis matemaatikaklass. Kui aga õpilane kaldub rohkem humanitaarainete poole? Tänavu avasime täppisteaduste süvaõpetusega klassi ning tavalise programmi järgi õppiva klassi kõrval veel ühe kümnenda, eksperimentaal-

klassi, kus õpetatakse põhjalikumalt loodusteadusi ja kirjandust.

Kasutades ainetest valimise õigust, otsustasime teistes kümnendates peale matemaatikaklassi loobuda teoreetilisest informaatikaõpetusest. Aine seati oma ajal küll sisse, kuid baasi normaalseks tööks ju ei ole. Vabamenud tunde kasutatakse nüüd teiste ainetest õpetamiseks.

Uut moodi korraldasime ka õppimise õppetootmiskombinaadis. Möödunud aastal oli vanemates klassides üks nädalapäev ette nähtud õppetootmiskombinaadile. Praktika on näidanud, et selline ajakulu ei ole õigustatud. Nüüd lähevad kümnendad klassid õppetootmiskombinaati tulevast elukutset õppima pärast kolme koolitundi.

On veel üks moment, mida ma pean kasvatustöös väga oluliseks. Kes paaril viimasel kümnendil on tundide vaheajal mõnda kooli sattunud, märkas kindlasti, mis ümberringi toimub. Nooremad ja vanemad koolijärgid saalisid korrusele korrusele ühest ainekabinetist teise. Üks tund ühes, järgmine teises kabinetis. Niisugune ringirandamine algas neljandas klassis ja kestis

vähemalt viis aastat. Kujunes välja nii, et kabinetti pidas omaks ja koduseks ainult aineõpetaja, lastel niisugust suhtumist ei tekkinud. Mis peremehed nad on, kui viibivad oma kabinetis vaid kaks-kolm korda nädalas. Aeg on näidanud, et kabinettisüsteem ei ole põhjendatud. Jõudsimme seisukohale, et on vaja vana juurde tagasi tulla: igal õpilaskollektiivil on oma klassiruum, jäävad vaid füüsika-, keemia- ja bioloogiakabineti. Oma klass tagab ka, et pingid on lastele ea- ja kasvukohased.

Võib jääda mulje, et ei seal koolis ole uut midagi, kui õppenõukogu otsustab kord nii, kord naa. Sugugi mitte. Nüüd, mil ringirandamine ära lõpeb, saab loodetavasti iga klassiruum tõelise peremehe. Iga korrus niisamuti, sest see on kindlate klasside päralt. Kohe õppeaasta hakul moodustame koolinõukogu, kuhu hakkavad kuuluma administratsiooni esindajad, laste poolt valitud õpetajad, õpilased ise ja muidugi lastevanemad. Sellest saab ametlik tööorgan. Teovõimet tahaks loota ka komsomolikomiteelt. Õppenõu-

kogu ja tema abilised, õigemini peremehed oma koolis, hakkavad lahendama kasvatustöö, vaba aja sisustamise, remondi korraldamise, ergutamise jms. küsimusi.

Oluliste muudatustele vaatamata pole kool paljudes otsustamistes veel kaugeltki iseseisev. Näiteks on meil kolm 35 õpilasega kooliesmikute klassi. Võib ette kujutada, mis õpetajat niisuguses klassis ootab, kadestusväärne pole ka laste olukord. Ometi pole meil õigust neljandat klassi moodustada, isegi kui klassijuhataja on olemas. Tingimata peab asja heaks kiitma hiljutise haridusosakonna ehk nüüdse nimega hariduskoondise raamatupidamine.

Missuguseid vintsutusi tähendab koolile remont? Kui teada, kuidas seda korraldatakse, jääb küll mulje, et muretsegu selle pärast kes tahes, kuid mitte mingil juhul majandusgrupp. Ehk on tulevikus tõesti ka selles valdas muudatusi oodata.

Kui kool jutuks tuleb, tekib paratamatult küsimus, kes seal siis praegusel ajal keskne kuju on — õpetaja või õpilane. Vahest ei tasugi neid vastandada, ma arvan, et nad moodustavad nüüd võrdsete liidu.

Üles kirjutanud
Sofja BAUER